

ผลสัมฤทธิ์ของการใช้โปรแกรมการสอนต่อการวินิจฉัย ทางการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

Successful Results of Teaching Program toward NANDA's Nursing Diagnosis of Nursing Students, Kuakarun Nursing College

อรุณี เสงี่ยมมาก * วิจิตรา กุสุมภ์ **

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้โปรแกรมการสอนต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ที่มีต่อความรู้ และเจตคติต่อการวินิจฉัยทางการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA โดยเปรียบเทียบการสอนตามโปรแกรมการสอนกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 120 คน จากการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 60 คน และกลุ่มควบคุม 60 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้โปรแกรมการสอนการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA และกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบบรรยาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเจตคติต่อการวินิจฉัยทางการพยาบาลแบบทดสอบความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA คู่มือการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA และสถานการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้แต่ละข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกในระดับ 0.20 ถึง 0.62 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดย KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.79 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดเจตคติโดยใช้ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง มีความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ภายหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมมีความรู้ ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ภายหลังได้รับการสอนและก่อนการสอน ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ภายหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
4. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีความรู้ภายหลังสอนมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
5. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีเจตคติภายหลังสอนไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมการสอนต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA โปรแกรมการสอนต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA การวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA

* พย.ม. อาจารย์พยาบาล ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยกรรม วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

** วทม. รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษาทั่วไป วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

Abstract

This quasi experimental research aimed to compare the knowledge and attitude toward NANDA nursing diagnosis of third year nursing student, Kuakarun Nursing College (KCN) between the group receiving teaching program on NANDA nursing diagnosis (NND) and the group receiving lecture.

Under purposive sampling, 120 nursing students, who were selected. Those students were randomly assigned to be experimental group and controlled group, 60 students equally. Experimental group attended lecture session with discussion on situations follow by additional presentation. Controlled group attended only lecture session. Data were collected by used Likert's scale questionnaires on attitude and Checklist questionnaires on NND knowledge under situations. The content-validated research instruments were done by three experts. Reliability of knowledge testing was discriminated, each item was at 0.20 to 0.62, Kuder-Richardson (KR-20) was 0.79 and Cronbach's Alpha Coefficient of attitude questionnaires was 0.84. Obtained data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test. The results revealed that:

1. Nursing students' knowledge toward NND of experimental group after teaching were higher than before teaching with statistical difference at 0.01 significance level whereas their attitude after teaching had more positive attitude on NND than before teaching with statistical difference at 0.01 significance level .

2. Nursing students' knowledge toward NND of controlled group before teaching and after teaching were indifference.

3. Nursing students' attitude toward NND of controlled group after teaching had more positive attitude on NND than before teaching with statistical difference at 0.01 significance level .

4. Nursing students' knowledge toward NND, after teaching of experimental group were higher than controlled group with statistical difference at 0.01significance level.

5. Nursing students' attitude toward NND, after teaching of experimental group and controlled group were indifference.

Keywords: successful results of teaching program toward NANDA's nursing diagnosis program toward NANDA's nursing diagnosis NANDA's nursing diagnosis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการตามแนววิทยาศาสตร์และเป็นสิ่งที่แสดงถึงการนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินสภาพ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล ซึ่งกระบวนการพยาบาลทำให้เห็นความเป็นวิชาชีพของพยาบาล และนำไปใช้ในการบริการอย่างมีคุณภาพ^{1,2} โดยกอร์ดอน³ กล่าวว่า ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของกระบวนการพยาบาลคือ การวินิจฉัยการพยาบาล เพราะเป็นขั้นตอนที่เน้นการวิเคราะห์ประเมินปัญหา การค้นหาปัญหาความต้องการของผู้รับบริการ ส่งผลให้พยาบาลสามารถให้บริการได้ตรง

ตามปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยได้อย่างแท้จริง

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (American Nurses Association; ANA) ได้กำหนดรูปแบบการพยาบาล โดยใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1955 และให้ใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA เมื่อปี ค.ศ. 1980 ถึงปัจจุบัน ได้อธิบายถึงการพยาบาลโดยยึดปัญหาของผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นการตอบสนองของบุคคลต่อความเจ็บป่วย ต่อมาจึงได้มีการใช้คำว่าวินิจฉัยการพยาบาลทั้งในด้านการศึกษา การนำไปใช้ในคลินิก การบริหารและการวิจัยทางการพยาบาล^{4,5} ในประเทศไทยสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลได้นำกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำไปปฏิบัติการพยาบาล เมื่อเข้าสู่ขั้นการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาล ได้ใช้

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลของ NANDA หรือตามความคิดเห็นของผู้ประเมินสภาพเอง ซึ่งมีทั้งข้อวินิจฉัยการพยาบาลทางการแพทย์ (medical diagnosis) หรือใช้อาการ อาการแสดง มาตั้งเป็นข้อวินิจฉัยการพยาบาล หรือที่เรียกว่า “Non NANDA” จึงทำให้การวินิจฉัยการพยาบาลแตกต่างกันออกไป อันนำไปสู่การวินิจฉัยทางการพยาบาลที่ไม่เป็นทิศทางเดียวกัน⁴ จากการทดสอบ (pretest) พยาบาลวิชาชีพ ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การวินิจฉัยการพยาบาลและการเขียนบันทึกทางการพยาบาล” ของพยาบาลวิชาชีพวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล จำนวน 150 คน พบว่าร้อยละ 87 มีความคิดเห็นว่าการวินิจฉัยการพยาบาลไม่มีรูปแบบที่แน่นอน มีความยุ่งยาก ผู้ปฏิบัติไม่มั่นใจในการใช้ภาษาที่ถูกต้องและไม่สามารถหาข้อสรุปได้ จึงเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเขียน⁵ ในด้านการเรียนการสอน ได้นำข้อวินิจฉัยการพยาบาลของ NANDA มาใช้หลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข⁶ และวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ได้ใช้รูปแบบการวินิจฉัยการพยาบาลของ NANDA ในการเรียนการสอนวิชาการะบวนการพยาบาล⁷ แต่ในระยะที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลมีการใช้ที่แตกต่างกัน ทั้งรูปแบบของ NANDA และไม่ใช่รูปแบบของ NANDA ทำให้นักศึกษาไม่มั่นใจว่าใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ ทำให้มีความยุ่งยากในการใช้และเสียเวลามากในการเขียนวินิจัยการพยาบาล จึงเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเขียน

จากการวิจัยในชั้นเรียนของวิจิตรา กุสุมภ์⁸ เกี่ยวกับเจตคติ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในปีการศึกษา 2549 พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติต่อการใช้กระบวนการพยาบาลส่วนมากอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 72 อยู่ในระดับดีร้อยละ 17.35 และระดับต่ำ ร้อยละ 10.65 มีความยากลำบากในการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลคิดเป็นร้อยละ 89 ใช้เวลาในการตัดสินใจนาน คิดเป็นร้อยละ 83.25 ไม่มีรูปแบบ

การเขียน ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 91.20 ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการสอนการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มที่สอนตามปกติโดยสอนแบบบรรยายว่ามีผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปสู่การพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลสามารถเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลได้ถูกต้องมีทิศทางเดียวกันเป็นภาษาสากลที่เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพต่อไป

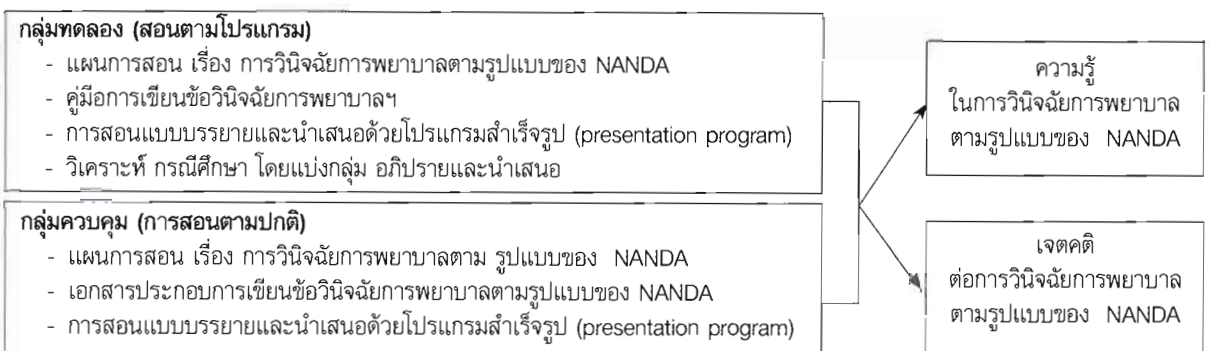
วัตถุประสงค์

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโปรแกรม (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่สอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ระหว่างก่อนการสอนกับหลังการสอน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาลก่อนสอนกับภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน
2. ความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน
3. เจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experiment research) เปรียบเทียบการสอน 2 วิธีคือ การสอนโดยใช้โปรแกรมการสอนการวินิจฉัยตามรูปแบบของ NANDA กับการสอนตามปกติ ในเรื่องการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 147 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 120 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยวิธีการนำเกรตเฉลี่ยในปีการศึกษา 2550 ของนักศึกษาพยาบาลที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมาจับคู่กัน แล้วจึงจับสลากเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จนได้กลุ่มทดลองจำนวน 60 คนและกลุ่มควบคุมจำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson; KR 20) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.79 และค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.80 โดยมีค่าเฉลี่ยความยากง่ายทั้งฉบับ = 0.51 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.62

2. แบบสอบถามเจตคติต่อการวินิจฉัยทางการพยาบาล ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา ทดลองใช้ (Try out) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.84

3. แผนการสอนแบบบรรยาย โปรแกรมสำเร็จรูป (presentation program) ในการนำเสนอ คู่มือการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนการวิจัย

1. กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้อธิบายให้ผู้ช่วยผู้วิจัย ให้เข้าใจกระบวนการทำวิจัยนี้เป็นอย่างดี ก่อนสอนให้ทำแบบทดสอบวัดความรู้ และแบบสอบถามเจตคติต่อฯ และแจกเอกสารประกอบการสอนการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA สอนโดยการบรรยาย ประกอบโปรแกรมสำเร็จรูปในการนำเสนอ หลังจากการสอน 1 สัปดาห์ ให้ทำแบบทดสอบวัดความรู้ และแบบสอบถามเจตคติต่อฯ ชุดเดียวกับที่ทำก่อนการสอน

2. กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้อธิบายให้ผู้ช่วยผู้วิจัย ให้เข้าใจกระบวนการทำวิจัยนี้เป็นอย่างดี ก่อนการสอน ให้ทำแบบทดสอบวัดความรู้ และแบบสอบถามเจตคติต่อฯ และแจกคู่มือการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA สอนโดยการบรรยาย ประกอบโปรแกรมสำเร็จรูป ต่อจากนั้น แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ให้นักศึกษา ร่วมคิด วิเคราะห์ หาสาเหตุ และปัญหา กรณีศึกษา 1 ราย และอภิปรายหน้าชั้นเรียน เพื่อให้ นักศึกษาได้สะท้อนความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจารย์นำข้อวินิจฉัยการพยาบาลของนักศึกษามาชี้แนะเพิ่มเติม พร้อมสรุปใจความสำคัญ หลังจากการสอน 1 สัปดาห์ ให้ทำแบบทดสอบวัดความรู้และแบบวัดเจตคติฯ ชุดเดียวกับที่ทำก่อนการสอน โดยใช้เวลาในการสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ โดยพบกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายรายละเอียดของงานวิจัย โดยได้เปิดโอกาสให้ซักถามข้อมูลต่างๆ และการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคน ต่อจากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโปรแกรมฯ (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่สอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ก่อนและหลังการสอน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอน

		ความรู้		เจตคติ	
		N	mean S.D.	mean S.D.	
กลุ่มทดลอง	ก่อนการสอน	60	0.53 0.08	3.81 0.43	
	หลังการสอน	60	0.59 0.08	4.06 0.43	
กลุ่มควบคุม	ก่อนการสอน	60	0.51 0.08	3.72 0.36	
	หลังการสอน	60	0.53 0.09	4.02 0.45	

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโปรแกรม (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่สอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ระหว่างก่อนการสอนกับหลังได้รับการสอน ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนสอนกับหลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test (N =60)

ตัวแปร	ก่อนการสอน		หลังการสอน		t
	mean	S.D.	mean	S.D.	
ความรู้	0.51	0.08	0.53	0.09	-1.558 ^{NS}

NS = P > 0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนสอนกับหลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test (N =60)

ตัวแปร	ก่อนการสอน		หลังการสอน		t
	mean	S.D.	mean	S.D.	
เจตคติ	3.72	0.36	4.02	0.45	-7.929 ^{**}

^{**} P < 0.01

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโปรแกรม (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่สอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนสอนกับหลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test (N =60)

ตัวแปร	ก่อนการสอน		หลังการสอน		t
	mean	S.D.	mean	S.D.	
ความรู้	0.53	0.08	0.59	0.08	-4.946 ^{**}

^{**} P < 0.01

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนสอนกับหลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test (N =60)

ตัวแปร	ก่อนการสอน		หลังการสอน		t
	mean	S.D.	mean	S.D.	
เจตคติ	3.81	0.43	4.06	0.43	-4.396 ^{**}

^{**} P < 0.01

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล ตามรูปแบบของ NANDA ของภายหลังได้รับการสอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโปรแกรม (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่สอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ดังตารางที่ 6-7

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test pair (N=60)

	mean	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	0.59	0.08	2.780 ^{**}
กลุ่มควบคุม	0.53	0.09	

^{**} P < 0.01

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการสอน โดยใช้สถิติ t-test pair (N=60)

	mean	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	4.06	0.43	11.764 ^{NS}
กลุ่มควบคุม	4.02	0.45	

NS = P > 0.05

อภิปรายผลและข้อเสนอนะ

ความรู้และเจตคติต่อการวินิจฉัยการทางพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองพบว่า ก่อนการสอนกับภายหลังได้รับการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการวิจัยยังพบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีความรู้ภายหลังสอนมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากการสอนตามโปรแกรมการสอนที่ผู้วิจัยจัดขึ้น มีกิจกรรมการเรียนการสอนหลายรูปแบบ เช่น มีแผนการสอนวิธีการสอนแบบบรรยาย ประกอบโปรแกรมสำเร็จรูปในการนำเสนอ มีการอภิปรายและแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ให้ช่วยกันคิดวิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้คู่มือการวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาประกอบและสามารถซักถามข้อสงสัยจากอาจารย์ ตลอดจนนำเสนอข้อมูลที่ได้จากกลุ่มทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น แสดงความคิดเห็นได้มาก เนื่องจากการเรียนเป็นกลุ่มจำนวนผู้เรียนน้อย และสามารถดึงศักยภาพของแต่ละคนที่มีมาใช้ได้อย่างเต็มที่ นักศึกษาต้องสรุปความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนำเสนอ ดังนั้นการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้เร็ว นอกจาก

นั้นการสอนแบบอภิปราย (discussion method) เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การเรียนวิธีนี้ ใช้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น พูดเป็น และเคารพในเหตุผลของผู้อื่น ตลอดจนได้ศึกษาค้นคว้าหาความถูกต้องด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ สอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรรา สุขแท้¹⁰ ศึกษาผลของโปรแกรมการสอนเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ต่อพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นตอนปลาย โดยใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง ภายหลังได้รับการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความรู้ในการวินิจฉัยการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มควบคุม ก่อนการสอนและภายหลังได้รับการสอน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการสอนแบบบรรยายอย่างเดียว ทำให้นักศึกษาจำนวนมาก ไม่สะดวกในการซักถามข้อสงสัย จึงฟังไปเรื่อยๆ ทำให้ขาดความสนใจในเนื้อหา นักศึกษาจึงอาจไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาเท่าที่ควร ด้านเจตคติต่อการวินิจฉัยการพยาบาล

ตามรูปแบบของ NANDA ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มควบคุม ภายหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การสอนทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นกว่าเดิม จึงทำให้มีเจตคติหลังสอนดีกว่าก่อนสอนได้ เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หลายทาง เช่น ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์ ถ้ารู้สึกพึงพอใจ ย่อมทำให้มีเจตคติที่ดี ถ้าไม่พึงพอใจย่อมจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อนั้น การสอน อาจเป็นทั้งการสอนที่มีแบบแผนหรือไม่มีแบบแผนก็ได้¹¹

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรปรับวิธีการสอน เรื่อง การวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA ให้หลากหลาย เช่น การบรรยาย แบ่งกลุ่มอภิปราย นำเสนอและยกตัวอย่างกรณีศึกษา
2. จัดให้มีคู่มือการเรียนการสอนโดยมีเนื้อหาครอบคลุมชัดเจน และมีการยกตัวอย่างการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาล ตามกรณีศึกษา
3. ควรผลิตตำราและคู่มือเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยการพยาบาล โดยใช้ภาษาที่มีมาตรฐาน (standard nursing language) เช่น รูปแบบของ NANDA เพื่อใช้ในการปฏิบัติในคลินิก

เอกสารอ้างอิง

1. Doenges, M.E., Moorhouse, M.F. and Murr, A.C. Application Nursing Process and Nursing Diagnosis An Interventive Text for Diagnostic Reasoning. Philadelphia: F.A. Davis Company, 2008.
2. วิจิตรา กุสุมภ์ และอรุณี เฮงยศมาก. NANDA NURSING DIAGNOSIS; ข้อวินิจฉัยการพยาบาลของ NANDA. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2551.
3. Gordon, M.. Nursing diagnosis: Process and Application. New York: McGraw-Hill, 1994.
4. American Nurses Association. Standard of Clinical Nursing Practice, American Nurses Association, 2nd ed. Washington DC: American Nurses Publishing, 1998.
5. Potter, P.A. and Perry, A.G.. Fundamental of Nursing. 6th ed. St.Louis: Mosby, 2005
6. วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล. เอกสารประเมินความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลก่อนฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การวินิจฉัยการพยาบาล. 2550.
7. ดวงพร ปิยะคง. วินิจฉัยทางการพยาบาล: ความสามารถและเจตคติของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยที่ใช้และไม่ใช้รูปแบบข้อวินิจฉัยของสมาคมวินิจฉัยการพยาบาลแห่งอเมริกาเหนือ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยมหิดล. 2540.
8. วารุณี แจ่มกระจ่าง. เอกสารประกอบการสอน วิชา กระบวนการพยาบาล. อัดสำเนา. 2550.
9. วิจิตรา กุสุมภ์. เจตคติปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. อัดสำเนา. 2549.
10. วัชรรา สุขแท้. ผลของโปรแกรมการสอนเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ต่อพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ตอนปลาย. 2540. เข้าถึงได้จาก <http://www.moph.go.th/ops/college/sprms/file/a40> เมื่อวันที่ 9/ 3/ 2552.
11. อารีย์ สุของวารีย์. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538.